

Turkse asielzoekers die vluchten voor Erdogan kunnen hier botsen met pro-Erdogan Turken

Door [Calvin Schukkink](#) - 28 november 2024
Geplaatst in [Asiel](#) - [Immigratie](#) - [Turkije](#)

In de jaren zestig kwamen er tienduizenden Turkse arbeidsmigranten naar Nederland om te werken in de auto-industrie, de bouw, de metaal- en scheepsbouw en de textielindustrie. Sinds enkele jaren zijn er wederom grote getallen Turken op de been. Maar dit keer ontvluchten ze Turkije en zoeken ze asiel. Aan onze landsgrenzen melden zich meer Turkse asielzoekers dan voorheen. Daarmee halen we ons een Turks conflict op de hals, wat zich wel eens in de Nederlandse straten kan gaan afspelen.

De Turkse golf

Al enkele jaren ligt het aantal Turkse vluchtelingen naar Europa erg hoog: in 2023 deden meer dan 120.000 Turken een asielaanvraag in Europa. Dat is zo'n 82 procent meer dan het jaar ervoor, terwijl ook in dat jaar al uitzonderlijk veel Turken zich bij de EU-grenzen meldden voor asiel. Na Syriërs en Afghanen staan de Turken nu op de derde plaats als het gaat om vluchtelingen naar de EU.

Hoewel Syriërs nog altijd de meeste asielaanvragen in Nederland doen, is het aantal Turken dat een asiolverzoek indient de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Cijfers van het IND laten zien dat in 2023 2.862 Turken asiel aanvroegen in Nederland. Het jaar ervoor waren dat er 2.684. Tussen 2018 en 2020 vroegen hier jaarlijks 'hooguit' 1.300 Turken asiel aan. In 2016 was het aantal Turkse asielzoekers en nareizigers in Nederland slechts 245. Inmiddels vragen Turken na Syriërs het vaakst asiel aan in Nederland.

Turkse asielzoekers die vluchten voor Erdogan kunnen hier botsen met pro-Erdogan Turken

Uit cijfers van het COA blijkt dat asielzoekers in Nederland, in vergelijking met Europa, relatief vaak een verblijfsvergunning krijgen. In 2023 lag dit inwilligingspercentage op ongeveer 62% - tegenover een EU-gemiddelde van rond de 48%. Van de Turkse asielzoekers die zich bij de Nederlandse grens melden, krijgt medio 2024 zo'n 68% een verblijfsvergunning. Cijfers van het ministerie van Justitie en Veiligheid laten zien dat tussen februari 2022 en januari 2023 maar liefst 90% van de eerste asielaanvragen van Turken werd ingewilligd.

Ook onze Duitse burens zien een enorme stijging van het aantal asielaanvragen door Turken. Zo meldt de *Deutsche Welle* (DW) in augustus 2023 dat in 2021 welgeteld 7.067 Turken een asielaanvraag deden in Duitsland. Het jaar erop, in 2022, lag dat aantal driemaal zo hoog, op 23.938 aanvragen. Hoewel Duitsland op dit moment slechts een zeer laag inwilligingspercentage van Turkse asielaanvragen heeft - in 2023 lag dat op ongeveer 14,4% - melden nog altijd veel meer Turkse asielzoekers zich bij de Duitse grens dan voorheen. Turkije, dat zelf meer dan 3,5 miljoen vluchtelingen uit Syrië onderdak biedt, ziet een leegloop van zijn autochtone bevolking. Hoe komt dat?

Couppoging

Een belangrijke reden dat Turken in grote getale hun land verlaten heeft te maken met de nasleep van een mislukte couppoging die op 15 juli 2016 heeft plaatsgevonden. Op die dag poogde de *Council for Peace at Home*, een groep Kemalistische Turken (aanhangers van wijlen Mustafa Kemal Atatürk, grondlegger van de eerste Turkse Republiek en de eerste Turkse president, die bekend stond om zijn 'westerse' standpunten zoals een seculiere staat, vrouwenrechten en democratisering) samen met een aantal Turkse militairen om de staatsmacht over te nemen van president Erdogan. Reden voor de coup was volgens de plegers de afbraak van secularisering, de 'afschaffing' van democratische verworvenheden en het negeren van mensenrechten.

Gülen

De couppoging mislukte en werd gestaakt op 16 juli 2016, en Erdogan claimde dat de leiders ervan nauw verbonden waren met de Gülenbeweging, die geleid werd door de zeer invloedrijke, islamitische geleerde Fethullah Gülen, die sinds 1999 tot zijn dood in oktober 2024 in zelfverkozen ballingschap woonde in de Verenigde Staten. Gülen had (en heeft) miljoenen aanhangers in Turkije, en stond bekend om zijn pleidooi voor een 'gematigde islam' en interreligieuze tolerantie en dialoog.

In Turkije had hij veel scholen opgericht, en ook waren veel leden van de rechterlijke macht, het leger en de media aanhangers van zijn beweging. Door zijn opvattingen werd hij al gauw op één hoop gegooid met de gematigde Kemalisten als vermeend coupplagers (hoewel Erdogan met zijn AK-partij in het verleden een nauwe band met Gülen had, en Erdogan qua opvattingen niet heel veel conservatiever was dan Gülen), en is er sindsdien een grote spanning tussen Erdogan en de Erdoganisten enerzijds en de Gülen-beweging anderzijds.

Fethullah Gülen, die miljoenen aanhangers in Turkije heeft, werd door Erdogan verdacht van

Turkse asielzoekers die vluchten voor Erdogan kunnen hier botsen met pro-Erdogan Turken

collaboratie met de coupplegers van 2016. Sindsdien treedt de regering-Erdogan harder op tegen politieke dissidenten die banden hebben (of hebben gehad) met de Gülenbeweging, die in Turkije is aangemerkt als een terroristische organisatie. Sinds deze coup hebben de Turkse autoriteiten meer dan 300.000 arrestaties verricht en zijn zo'n 700.000 mensen vervolgd. Ook hebben enkele duizenden van hen een levenslange gevangenisstraf opgelegd gekregen wegens betrokkenheid bij de coupoging. Sindsdien is het voor geschoolde Gülenisten dan ook haast onmogelijk om in de publieke sector aan een baan te komen.

De hoop die zij koesterden dat er bij de meest recente presidentsverkiezingen een andere politieke wind zou waaien, bleek ijdel. Wel verliest Erdogan de laatste jaren veel electorale steun: bij de presidentsverkiezingen van 2023 kreeg hij 27,8 miljoen stemmen, 52,2% van het aantal uitgebrachte stemmen. Zijn rivaal, Kemal Kılıçdaroglu van de CHP, de Kemalistische en sociaal-democratische partij, kreeg 25,5 miljoen stemmen - 47,8% van het totaal aantal uitgebrachte stemmen.

Gülenisten en Kemalisten verlaten het land

Ook bij de lokale verkiezingen van 31 maart 2024 verloor de AK-partij van Erdogan fors. Erdogan raakte alle grote steden kwijt aan de CHP, die nu in het westen van Turkije alle districten heeft weten te bemachtigen. De politieke ontevredenheid is groot, en het politieke landschap is overduidelijk zeer verdeeld. Gülenisten vluchten voor de jacht op leden van hun beweging, en ook andere politieke dissidenten zoals de Kemalisten - die hoopten op een overwinning bij de presidentsverkiezingen van vorig jaar -, en andere minderheden zoals de Koerden (die sinds de jaren negentig al in een conflict verkeren met de Turkse staat) verlaten het land uit vrees voor uitsluiting en verdere economische stagnatie.

Dus wie zijn deze Turken die de laatste jaren massaal asiel aanvragen in Nederland en andere EU-landen (zoals Duitsland)? Het moge duidelijk zijn, dat veel van de Turkse asielzoekers vluchten uit vrees voor vervolging of uitsluiting door Erdogan en de Erdoganisten, die al enkele jaren de oorlog hebben verklaard aan de Gülen-beweging. Dat zijn de Turken die dus juist niet hebben gestemd op Erdogan tijdens de presidentsverkiezingen van mei vorig jaar.

En dat zou zomaar eens kunnen leiden tot ernstige conflicten in de toekomst. Want juist de Turken die hier al lange tijd wonen (de gastarbeiders en hun nazatem) zijn in sterke mate pro-Erdogan. Zo berichtte de NOS over 'feestende Turkse Nederlanders in verschillende steden', toen Erdogan in 2018 de presidentsverkiezingen won. In zijn eigen land kreeg Erdogan dat jaar 52 procent van de stemmen, maar in Nederland maar liefst 73 procent van de Turkse stemmers. Ook vorig jaar heeft hij meer dan 70 procent van de Turks-Nederlandse stemmen gekregen.

Het lijkt er dus op dat de Turkse asielzoekers die gevlucht zijn voor Erdogan niet geheel welkom zijn bij de Turkse Nederlanders die hier al langer verblijven. En we hebben met de Eritreërs in Den Haag pas nog gezien wat er kan gebeuren als je volken binnenlaat die in het thuisland politiek sterk verdeeld zijn.

Turkse asielzoekers die vluchten voor Erdogan kunnen hier botsen met pro-Erdogan Turken

Bevreemdend

Het is wel enigszins bevreemdend dat Nederland de laatste jaren veel Turkse asielzoekers (en nareizigers), nota bene uit een NAVO-land en EU kandidaat-lidstaat, asiel verleent. Turkije is een land dat sterk politiek verdeeld is, maar niet in staat van oorlog verkeert. Daar komt bij dat we via de EU Turkije betalen om Syrische vluchtelingen op te vangen en ze niet door te laten stromen naar de EU. En nu zijn het de autochtone Turken zelf die dat wel doen. We laten de Turken die vrezen voor het regime van Erdogan binnen, terwijl onze Turkse 'gemeenschap' achter Erdogan staat.

En niet te vergeten de vele Koerden die nog steeds vluchten voor de nog altijd grote spanning tussen de Koerdische PKK en de Turkse regering. In het verleden hebben zich al vechtpartijen voorgedaan tussen Koerden en Turken in Nederland en België als gevolg van de strijd die de twee volkeren al enkele jaren voeren. Gaat dit nu weer gebeuren?

[Calvin Schukkink](#) is masterstudent staats- en bestuursrecht aan de universiteit Utrecht. Hij komt uit Enschede en verdiept zich in politiek en filosofie.

***Wynia's Week** verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee, **ook in het nieuwe jaar 2025**? Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!*